

وضعیت مطبوعات در یوگسلاوی

محمد قدس

وجود دارد که در سال گذشته، متوسط تیراژ چاپ روزانه‌اش ۲۱۲/۶۹۶ نسخه و متوسط فروش ۱۷۱/۶۶۶ نسخه بوده است. چاپ این روزنامه در مقایسه با سال ۱۹۸۸ مقدار ۲۲ درصد کاهش داشته است.

سایر روزنامه‌ها از تیراژ رؤیایی ۱۰۰ هزار نسخه برای چاپ و فروش تجاوز نکردند. گفته می‌شود در یوگسلاوی تیراژ ۱۰۰ هزار میزانی است که روزنامه می‌تواند با آن سودی به دست آورد. باین همه، بعضی از روزنامه‌ها نیز در سال گذشته افزایش مختصری در چاپ داشته‌اند.

در میان مجله‌های سیاسی خبری سال گذشته Nedeljni dnevnik چاپ لوبلیانا ۲۰۱/۵۰۴ تیراژ فروش داشته است. پس از آن، نشریه هفتگی آرنای از زاگرب در ۱۸۰/۰۶۱ نسخه به فروش رفته است.

ilustrovana Politika چاپ بلگراد ۱۴۲/۱۶۰ نسخه و مجله داناس چاپ زاگرب با ۱۱۵/۴۹۸ و AS ساریو با ۱۰۰/۰۸۵ در مراحل بعدی قرار دارند.

تیراژ سایر هفته‌نامه‌ها زیر ۱۰۰ هزار بوده است. از مجله‌هایی که ماهانه دوبار به چاپ می‌رسند می‌توان از دوگا^۱ چاپ بلگراد با تیراژ ۹۶/۰۸۱ و تمپو^۲ که نشریه‌ای است خبری ورزشی با تیراژ ۱۱۲/۰۴۳، نام برد.

● **ملاحظات دربارۀ بعضی از نشریه‌های یوگسلاوی**
(الف) روزنامه‌ها

بوسریا: روزنامه بوسریا ارگان اتحادیه سوسیالیست‌های یوگسلاوی است و از این اتحادیه تغذیه مالی می‌شود. بوسریا چاپخانه‌ای دارد که در آن روزنامه و چرنی نووستی و بسیاری از هفته‌نامه‌های تخصصی به چاپ می‌رسند.

روزنامه بوسریا در زمینه‌های سیاسی (داخلی و خارجی)، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در میان سایر روزنامه‌ها در رتبه بالایی قرار دارد.

- 1- Arena
- 2- Duga
- 3- Tempo
- 4- Borba

آگاهی از وضع مطبوعات کشورهای دیگر و چند و چون آن و شناخت ویژگی‌هایشان، موضوعی بوده که با توجه به اهمیتش، «رسانه» از ابتدای کار به آن پرداخته است. در این شماره، به بررسی مطبوعات یوگسلاوی پرداخته‌ایم. در این بررسی، با تکیه بر آمار و ارقام وضعیت روزنامه‌ها و مجلات این کشور ارزیابی شده است.

تیراژ روزنامه‌های به چاپ رسیده و فروش رفته در سال ۱۹۸۹، نسبت به سال ۱۹۸۸ کاهش داشته است. بر طبق آخرین اطلاعات منتشر شده از سوی انجمن چاپ روزنامه‌های یوگسلاوی، مجموع ۹۷۵/۲۳۵/۴۵۶ نسخه از انواع روزنامه‌های به چاپ رسیده که فقط ۷۹۵/۵۱۰/۲۵۲ نسخه آن به فروش رفته است. در مقایسه با سال ۱۹۸۸ میزان ۱۰/۶ درصد از چاپ نسخه و ۱۲/۴ درصد از فروش کاهش یافته است.

در این میان روزنامه و چرنی نووستی چاپ بلگراد که یک روزنامه خبری، سیاسی، ورزشی، فرهنگی، اقتصادی و... می‌باشد با میانگین ۲۰۳/۹۰۳ نسخه روزانه به فروش رفته است. مجموع تیراژ چاپ، روزانه ۲۵۱/۳۰۰ نسخه بوده است.

روزنامه و چرنی لیبتزاگرب که آن نیز ۲۳ درصد در چاپ کاهش داشته، سال گذشته با میانگین ۲۳۹/۹۶۳ نسخه چاپ روزانه، ۱۹۶/۸۳۳ نسخه را به فروش رسانده است.

سومین جایگاه را روزنامه پلیتیکا چاپ بلگراد دارد که بیشتر روزنامه‌های سیاسی خبری است و منعکس‌کننده نظرات مقامات جمهوری صربیا می‌باشد. این روزنامه

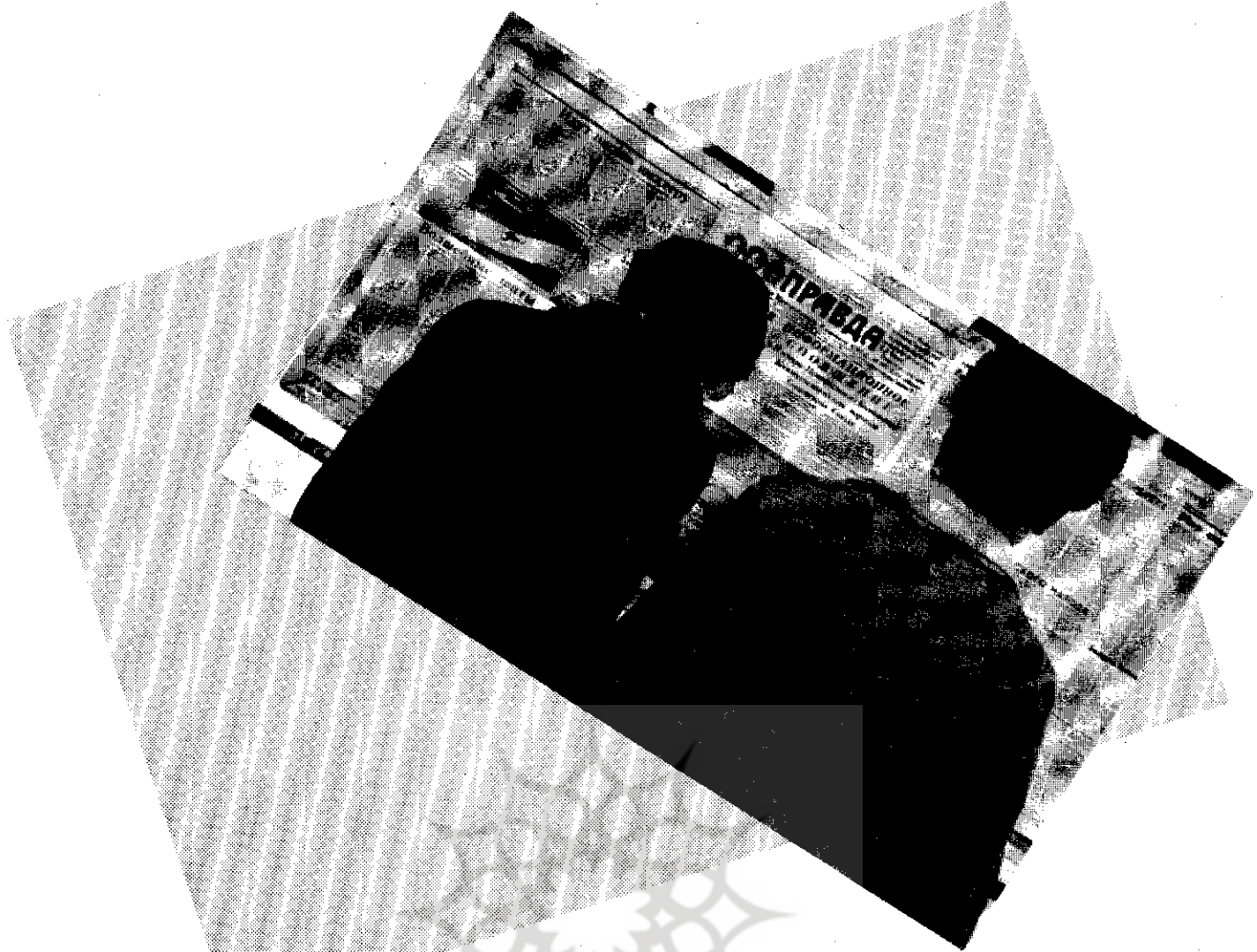
در سال گذشته با میانگین چاپ ۲۳۴/۱۸۵ نسخه روزانه، ۱۹۶/۴۳۹ عدد آنها را به فروش رسانده است. نه چندان دور از تیراژ فوق، روزنامه پلیتیکا اکسپرس چاپ بلگراد

این روزنامه همچنین تعداد زیادی خبرنگار در کشورهای مختلف دارد. به طور کلی بوسریا لیبرالتر از سایر روزنامه‌ها به نظر می‌رسد. حدود نیمی از صفحه‌های روزنامه به خط سربلیک و نیم دیگر به خط لاتین می‌باشد. صربها حساسیت دارند که به خط سربلیک بنویسند (در کروات و اسلوانیبا به خط لاتین می‌نویسند).

● **پلیتیکا:** روزنامه پلیتیکا یکی از قدیمیترین روزنامه‌های صربیا است. در چاپخانه پلیتیکا روزنامه پلیتیکا اکسپرس و هفته‌نامه پلیتیکای انگلیسی و نشریه مروری بر امور بین‌المللی و چندین نشریه دیگر به چاپ می‌رسند.

روزنامه پلیتیکا به خط سربلیک و با نوشته‌هایی درباره مسائل سیاسی (داخلی و خارجی) اجتماعی، فرهنگی (ضمیمه‌های هفتگی)، سریالهایی شامل تاریخ معاصر یوگسلاوی و تفسیر رویدادهای جاری جهان منتشر می‌شود. پلیتیکا که بیشترین تعداد خبرنگاران را در خارج از یوگسلاوی دارد، اغلب نظر مقامات صربیا را منعکس می‌کند.

● **دلو:** دلو روزنامه اسلوانیایی است و به زبان اسلوانی انتشار می‌یابد و نشریه‌ای لیبرال به شمار می‌رود انتقادهای زیادی از مقامات صربیا و سیاست‌هایشان می‌کند. در این روزنامه برخی مقالات سایر روزنامه‌های داخلی نیز به چاپ می‌رسد. رسانه‌های غربی بسیاری از اوقات، خبرهای منتقدانه از وضعیت یوگسلاوی را به نقل از دلو منتشر می‌کنند.

● **پوبیدا^۷**: روزنامه پوبیدا در شهر تیتوگراد مرکز جمهوری مونته نگرو منتشر می شود و در کل، یک روزنامه ناحیه ای است. مطالب آن اغلب، علاوه بر مسایل سیاسی داخلی و خارجی شامل موضوعهای محلی نیز هست.

● **ویسنیک^۸**: روزنامه ویسنیک یکی از مهمترین روزنامه های جمهوری کروات است و به زبان کروات - که با صربوکرواتی کمی تفاوت دارد - و به خط لاتین به چاپ می رسد و در روزهای شنبه یک تفسیر ضمیمه نیز دارد. این روزنامه لیبرال ضمن انعکاس مطالب سیاسی (داخلی و خارجی)، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... منعکس کننده نظرات مقامات کروات نیز هست. در سال گذشته، اختلاف این روزنامه با روزنامه های بلغراد اوج گرفت که طی گزارشی منعکس شد. ویسنیک نیز چاپخانه دارد. از مشهورترین مجله های وابسته به این نشریه، **دانس** و **استارت** را می توان نام برد که بیشتر به چاپ و تفسیرهای سیاسی - اجتماعی و مصاحبه می پردازند و در ردیف مشهورترین مجله ها به شمار می روند. ویسنیک از نظر مالی خودکفا است.

● **یدیستو^۹**: این روزنامه در شهر پریشتینا مرکز استان کوسوو به زبان صربوکرواتی به چاپ می رسد. یدیستو بیشتر یک روزنامه خبری با تمایلات صربی می باشد.

● **دنیونیک^{۱۰}**: روزنامه دنیونیک در شهر نویساد مرکز استان وبودینا به زبان صربوکرواتی منتشر می شود. این روزنامه با مطالب عمومی و موضوعهای محلی محبوبترین روزنامه استان وبودینا می باشد.

● **پروردنی پرگلد^{۱۱}**: پروردنی پرگلد روزنامه ای اقتصادی است که در بلغراد به زبان صربوکرواتی به چاپ می رسد. و حاوی خیرها و تفسیرهای اقتصادی داخلی و خارجی است. آگهیهای اقتصادی و مزایده ها و مناقصه ها به اضافه اطلاعات اقتصادی ضروری در این روزنامه چاپ می شوند.

9-Jedinstvo
10-Dnevnik
11-Privredni Pragled

7-Pobjeda
8-Vjesnik

... SO GOV...
... and rig...
... once th...
... year o...
... REMER...
... the we...
... any sig...
... nificant...
... sense...
... question...
... mental...
... question...

... they have done...
... time are that m...
... matter of personal ch...
... must be morally neutral...
... But this raises a fu...
... Namely, does morality in...
... exist any more? Put r...
... might seem absurd...
... language of mor...
... wrong, good an...
... these are all w...
... to refer to of...
... these that v...

... we are relucta...
... basis for a moral...
... e a distinction be...
... the in...
... Calling a...
... make a moral...
... even a dete...
... ...
... ty. We h...
... and, justice...
... which wer...
... principles...
... believe do...

...ave an
...e are thai
...atter of perso
...must be morally neu
...But this raises a
...ameily, does morality
...ist any more? Put
...ight seem absurd
...iguage of morn
...ong, good an
...se are all w
...fer to of
...that w

...nia
...atani
...ago, sign
...book,
...Stori
...ve
...e

...when he received
...age for Billy J
...stone bench carved b
...women who are comp
...Cathedral of St. J

...n death
...ing since receiv
...ed. Rushdie, who
...nounced himself
...ked in to a London
...When Salman
...sh understar
...ntence f
...22 mon
...The church honorar
...Haroun and
...for his hum
...including
...y nice
...y about enjo

روزنامه‌های جمهوری صربیا و کرواتها جراید
جمهوری اسلوونی را می‌خوانند. براین اساس،
اعلام درصد نژادها ضروری به نظر می‌رسد.
براساس آخرین سرشماری، صربها با ۲۶/۲
درصد، کرواتها با ۱۹/۷ درصد، اسلوونیاییها با
۷/۸ درصد، آلبانیایی نژادها با ۷/۷ درصد،
مقدونیه با ۵/۹ درصد و... ترکیب نژادی این
کشور را تشکیل می‌دهند. همچنین باید متذکر
شد که در جمهوری صربیا ۷۲ درصد صرب در
جمهوری کروات ۲۹/۴ درصد کرواتی، در
جمهوری اسلوونی اکثریت اسلوونیایی، در
جمهوری مقدونیه حدود ۷۰ درصد آلبانیایی
نژاد، در جمهوری مونته نگرو ۶۷/۲ درصد
مونته نگرویی، در جمهوری بوسنیا- هرزسه
گووین ۳۹/۶ درصد مسلمان (این درصد آمار
دولتی است. آمار واقعی مسلمانان در این
جمهوری از ۵۰ درصد بیشتر است). استان
کوسوو ۷۶ درصد آلبانیایی نژاد، استان
ویووودینا ۵۵ درصد صرب و ۶۱/۷ درصد
مجاری زندگی می‌کنند.

بنابراین با توجه به موارد ذکر شده تنها
تیراژ روزنامه در یوگسلاوی نمی‌تواند نمایانگر
محبوبیت و اهمیت آن در میان جامعه باشد.

در آن دوره رسیده است. تیراژ این روزنامه در
مارس سال قبل ۷۱/۰۰۰ بوده است.
بقیه نشریه‌ها کم و بیش کاهش داشته‌اند. دلو
چاپ لوبلیانا از ۱۰۳/۰۰۰ به ۹۵/۰۰۰ نسخه
رسیده و اسلووینیه با ۳ درصد کاهش در مارس
۱۹۸۹ به ۴۹/۰۰۰ نسخه رسیده است.
از ۲۷ روزنامه منتشر شده در یوگسلاوی
با مجموع تیراژ ۲/۰۷۱/۰۰۰
در مارس ۱۹۸۹، فقط
۱/۷۲۳/۰۰۰ به فروش رفته است.

گفته می‌شود پلیتیکا تنها روزنامه‌ای بوده که
بدون کمک و سوبسید دولت به چاپ رسیده
است و بقیه از امکانات مالی مردم و دولت بهره
گرفته‌اند.

نوعی مكدونیا در میان سوبسید گیران با
دریافت ۷/۲ میلیارد دینار از جمهوری مقدونیه
در سال ۱۹۸۸ اولین رتبه را دارد. پس از آن
Forum شهر نوپاد ۷ میلیارد دینار، ونونیک
۶/۳ میلیارد دینار، بوربا ۴/۲ میلیارد دینار،
دلو لوبلیانا ۴/۱ میلیارد دینار، ویسنیک
زاگرب ۲/۶ میلیارد دینار و سپس اسلووینیه
و... دریافت داشته‌اند.

در مورد تیراژ روزنامه باید به محل چاپ
روزنامه و تمایلهای نژادی برای خواندن روزنامه
جمهوری اشاره کنیم. به‌طور کلی صربها معمولا

...ing som
...y nice
...y about enjo